

Mottagare

Hälso- och sjukvårdsnämnden

RS Remiss. Kulturplan 2025-2028**Förslag till beslut**

- Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att anta remissvaret och skicka det till regionstyrelsen som sitt eget.

Sammanfattning

Vart fjärde år tar Region Gotland fram en kulturplan som beskriver hur den nationella och regionala kulturpolitiken ska genomföras på Gotland. Kulturplanen beskriver en kulturpolitisk vision och en strategi för hur kulturen ska utvecklas under perioden 2025-2028. Kulturplanen omfattar alla verksamheter på Gotland som har påverkan på kulturområdet och utgör basen för fördelning av både statliga, regionala och kommunala medel. Kulturplanen består av ett huvuddokument, en fördjupningsbilaga samt en handlingsplan. Kultur- och fritidsavdelningen inom regionstyrelseförvaltningen ansvarar för kulturplanens genomförande, samordning och uppföljning.

Inför att kulturplanen ska beslutas av regionstyrelsen har hälso- och sjukvårdsnämnden liksom övriga nämnder fått den på remiss.

Huvuddokumentet är en avskalad version medan fördjupningsbilagan innehåller mer beskrivningar och förtydligar av vissa delar och områden. Det är en bra avvägning som gör att en van läsare kan läsa huvuddokumentet och snabbt få en bra överblick medan de som behöver mer fakta, bakgrund och information får det i den kompletterande fördjupningsbilagan. I handlingsplanen beskrivs de insatser som ska genomföras för att uppnå målen samt vilka aktörer som är ansvariga och delaktiga.

Kulturplanen är en ambitiös och välskriven plan med högt uppsatta mål som har tagits fram med bred förankring. Den består av 10 mål som är fördelade under tre inriktningar vilket är ett bra upplägg som förenklar för läsaren med gruppering av målen. Att knyta målen till både nationella mål och den regionala utvecklingsstrategin är klokt, eftersom det redan idag finns ett stort antal styrdokument inom Region Gotland som i vissa fall drivs parallellt med varandra. Med fördel skulle dock kopplingen till planen för *Hälsa genom hela livet* kunna lyftas i kulturplanen ytterligare och aktiviteter knyts ihop inom ramen för det hälsofrämjande och förebyggande perspektivet. Nu nämns *Hälsa genom hela livet* med exempel på en insats som genomfördes under 2022 (under 2.7 i fördjupningsbilagan). Även primärvården nämns men i en ofullständig mening.

Förutom den övergripande visionen är det enligt planen två mål som berör hälso- och sjukvårdsförvaltningen direkt:

- Mål 5 Nya grupper nås av och engageras i kulturlivet.
- Mål 8 Ett strategiskt arbete inom gestaltad livsmiljö etableras.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen ska tillsammans med övriga aktörer inom området kultur och hälsa (mål 5) involveras i insatsen *"Utveckla samarbetet mellan kultur och primärvårdsnära verksamheter"* med beskrivningen *"Synliggöra kulturområdets resurser, kunskap och utbud. Samverkan mellan kulturlivets aktörer och primärvårdsnära verksamheter såsom exempelvis vårdcentraler, BUP, äldreboenden med mera inom Region Gotland"*. Det är otydligt vad eventuella förväntningar på deltagande och ansvar för insatsen är från hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Begreppet primärvårdsnära används felaktigt i kulturplanen. Det finns inget samlingsnamn för de verksamheter som står uppräknade, närmast kommer nog "verksamheter inom vård och omsorg till exempel". De formuleringarna behöver ses över så att rätt verksamheter beskrivs och åsyftas.

Inom mål 8 ska hälso- och sjukvårdsförvaltningen involveras inom två insatser: *"Etablera samarbetsformer för arbetet med gestaltad livsmiljö"* med beskrivningen *"Identifiera relevanta aktörer – inom olika förvaltningar samt externa offentliga och privata aktörer. Intern resursfördelning för att möjliggöra arbetet. Gemensamt utveckla strukturer, samarbetsformer och kommunikation för arbetet – grupper, forum, plattformar"* samt *"En handlingsplan för gestaltad livsmiljö tas fram i samverkan mellan berörda aktörer"* med beskrivningen *"Påbörja utveckling av ett långsiktigt strategiskt arbete med gestaltad livsmiljö. Undersöka olika möjligheter till finansiering. Utarbeta ett förslag till hur arbetet ska drivas framåt. Formulera en handlingsplan för gestaltad livsmiljö."*

Sannolikt avses hälso- och sjukvårdsförvaltningens involvering vad gäller lokaler och dess utformning och utsmyckning, något som för människor som vistas i lokalerna kan ha positiv inverkan på hälsan. Att arbeta med detta är inte något nytt utan pågående och då främst vid ny- och ombyggnationer.

I fördjupningsbilagan finns avsnitt om museum och arkiv (2.8 och 2.8.1) vilket är avgörande för att framtida generationer ska kunna ta del av det som skapas idag eller från tidigare generationer. Där bör det kanske tilläggas att alla regionens nämnder bidrar med handlingar och information som vid avställning och överlämning till regionarkivet säkras för framtiden och därmed tillgängliggörs för medborgare, media, forskare med flera.

Ärendebeskrivning

Kulturplanen innehåller 10 mål som i sin tur är fördelade under 3 inriktningar

Inriktning 1: Ett starkt och obundet konst- och kulturliv med hög kvalitet på hela Gotland

- Mål 1 Strukturellt svaga områden stärks.
- Mål 2 Fler verksamhetsanpassade lokaler är tillgängliga.
- Mål 3 Stärkta förutsättningar för konstnärligt skapande, hög kvalitet och professionell utveckling.

Inriktning 2: Alla har möjlighet till delaktighet och eget skapande i kulturlivet

- Mål 4 Fler barn, unga och unga vuxna på Gotland deltar i och skapar kultur.
- Mål 5 Nya grupper nås av och engageras i kulturlivet.
- Mål 6 Medskapande arbetssätt är etablerade.

Inriktning 3: Kulturen är en motor för samhällsutveckling

- Mål 7 Kulturens roll för demokratiutveckling stärks.
- Mål 8 Ett strategiskt arbete inom gestaltad livsmiljö etableras.
- Mål 9 Företag inom kulturella och kreativa branscher har goda möjligheter att utvecklas.
- Mål 10 Kulturen bidrar till miljömässigt hållbar samhällsutveckling.

Bedömning

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen anser i stort att det är en välformulerad och ambitiös plan med tillhörande fördjupningsbilaga och handlingsplan. Den stora utmaningen lär bli hur berörda aktörer både inom och utanför regionen ska engageras och bidra till genomförandet av kulturplanen. I de ekonomiskt svåra tider som Region Gotland befinner sig i och främst hälso- och sjukvårdsnämnden tillförs inga nya medel för satsningar utan tvärtom genomförs besparingsåtgärder och att använda befintliga resurser effektivt. Frågan blir därmed hur insatserna ska samordnas och prioriteras bland alla andra uppdrag förvaltningen har. Eftersom målen generellt inte är så konkreta lär det också bli en utmaning hur de ska följas upp och hur mätning av måluppfyllelse ska göras.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse hälso- och sjukvårdsförvaltningen daterad 2024-08-21
Yttrande hälso- och sjukvårdsnämnden daterat 2024-09-18
Remiss kulturplan inkom 2024-06-18

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen

Marie Loob
Hälsa- och sjukvårdsdirektör

Skickas till

Regionstyrelsen